

**VIEŠOJI ĮSTAIGA
LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪRA**

**APIBENDRINTA ANALITINĖ INFORMACIJA APIE
ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ
ĮGYVENDINIMĄ 2024 METAIS**

Vilnius, 2025 m.

Dokumentas	Apibendrinta analitinė informacija apie energijos sutaupymo susitarimų įgyvendinimą 2024 metais
Sudarymo data	2025-06-27
Aprašas	Apibendrintoje analitinėje informacijoje pateikiami energijos sutaupymo susitarimų, sudaromų tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir elektros bei dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių ir kitų įmonių, energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais įgyvendinimo 2024 metais dokumentų tikrinimo rezultatai.
Parengė:	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, Energos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centras: Aistė Modestavičienė; Ginta Samulienė; Agnietė Melninkaitienė; Agnė Stonienė; Rasa Jaciničienė (Apibendrintos analitinės informacijos rengimo vadovė).

TURINYS

ĮVADAS.....	4
BENDRA SITUACIJA	5
DAŽNIAUSIAI PASITAIKANČIOS KLAIDOS / NETIKSLUMAI ĮMONIŲ TEIKIAMOSE METINĖSE ATASKAITOSE.....	6
TIKRINAMŲ ĮMONIŲ TAUPYMO PRIEMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ ĮVERTINIMAS	8
AB „Smiltynės perkėla“	8
VĮ Turto bankas.....	9
UAB „Kėdubusas“	9
UAB „Šiaulių vandenys“	9
UAB Kretingos autobusų parkas.....	10
VĮ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ	10
UAB „Jurbarko vandenys“	10
AB „Lietuvos paštas“	11
UAB „Šilutės šilumos tinklai“	11
AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“	12
ĮMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ REZULTATAI.....	13
IŠVADOS.....	17

IVADAS

Energijos sutaupymo susitarimai (toliau – susitarimai) sudaromi tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 1 / 2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų bei kitų energetikos įmonių (toliau bendrai – Įmonės), vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo¹ (toliau – Aprašas), nuostatomis.

Susitarimų sudarymo tikslas – taupyti galutinę energiją (toliau – energija) visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse, didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant energijos vartojimo neigiamą poveikį aplinkai.

Viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) pavesta vykdyti įgaliotosios įstaigos funkcijas ir patikrinti ne mažiau kaip 20 procentų pagal Aprašą Įmonių teikiamose metinėse ataskaitose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų. Agentūra teikia Energetikos ministerijai apibendrintą analitinę informaciją už praėjusius metus (2024 m.) apie energijos taupymo susitarimų įgyvendinimą. Kartu pateikiami Įmonių deklaruotų ir per praėjusius kalendorinius metus įdiegtų energijos taupymo priemonių (toliau – Taupymo priemonės) patikros ir vertinimo lapai.

¹ Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-187 „Dėl energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

BENDRA SITUACIJA

Agentūra, vadovaudamasi Aprašu ir vykdydama 2025 metų veiklos planą², parengė apibendrintą analitinę informaciją apie susitarimų įgyvendinimą 2024 metais (toliau – Apibendrinta analitinė informacija).

2022 m. pab. — 2023 m. pr. Energetikos ministerija papildomai sudarė 22 susitarimus su valstybės valdomomis įmonėmis, o 2023 m. antroje pusėje dar su 7 savivaldybių įmonėmis, pagal kuriuos planuojama sutaupyti 3,5 TWh energijos. Taigi naujai susitarimus sudariusioms Įmonėms teko spartinti Taupymo priemonių įgyvendinimo veiklas bei dokumentuoti su tuo susijusią informaciją.

Atsiskaityti už 2024 m. įgyvendintas Taupymo priemones ir pateikti metines ataskaitas turėjo 34 Įmonės, iš jų: 28 Įmonių pateikė metines ataskaitas už 2024 metus; 6 Įmonės pateikė raštus ir informavo, kad Taupymo priemonių neįgyvendino, viena iš jų yra pasiekusi susitarimo 2030 m. tikslus. 5 įmonės jau pasiekusios savo 2030 metų energijos sutaupymo tikslus: AB „KN Energies“, AB „Viamatika“, AB „Lietuvos paštas“, UAB „Genetiniai ištekliai“ ir VĮ „Registrų centras“.

Rengiant Apibendrintą analitinę informaciją peržiūrėti ir išanalizuoti susitarimai ir Agentūrai pateiktos Įmonių metinės ataskaitos už 2024 m. Iš 28 Įmonių patikrinimui atrinktos 10 (dešimties) Įmonių 2024 m. įgyvendintos Taupymo priemonės bei jų įgyvendinimą pagrindžiantys dokumentai, arba iš 2024 m. įgyvendintų 88 Taupymo priemonių atsirinktos patikrinti 31 (35 proc.).

Įmonės Taupymo priemonių vertinimui / patikrinimui atrinktos atsižvelgiant į kriterijų visumą. Prioritetas tikrinimui teikiamas Įmonėms, naujai pasirašiusioms susitarimus su Energetikos ministerija, pirmaisiais susitarimo įgyvendinimo metais; Taupymo priemonėms, kuriomis skatinama keisti energijos vartotojų elgesį; Kai Agentūra įžvelgia riziką dėl deklaruotos sutaupytos energijos apskaičiavimo metodikos išsamumo ir patikimumo; Įmonės neišpildo rekomendacijų dėl analogiškų Taupymo priemonių pagrindimo tobulinimo; Agentūra įžvelgia Taupymo priemonės energijos sutaupymų dubliavimą su kita Taupymo priemone arba energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemone.

Agentūros siūlomi pripažinti tinkamais Įmonių energijos sutaupymai – 441,74 GWh. Apibendrinti tikrinimo rezultatai pateikti 2 lentelėje, o detalesni duomenys pagal atskiras Įmones pateikti viešai neskelbiamame *apibendrinančios analitinės informacijos priede Nr. 1.*

Taupymo priemonėms, kurių įgyvendinimą pagrindžiantys dokumentai nebuvo tikrinami, Įmonių deklaruoti energijos sutaupymai siūlomi pripažinti tinkamais 2 lentelėje nurodyta apimtimi.

2024 m. Įmonės susitarimų tikslais dažniausiai įgyvendino šias Taupymo priemones:

- Apšvietimo sistemų modernizavimas, senų neefektyvių šviestuvų keitimas į LED šviestuvus ir pan.;
- Pastato inžinerinių sistemų modernizavimas, senų sistemų keitimas naujomis. Inžinerinių sistemų automatizavimas, jų darbo režimų optimizavimas;
- Automobilų parko atnaujinimas: veikloje naudojamų degalais varomų transporto priemonių keitimas į efektyviau kurą naudojančius arba elektromobilius;
- Įmonių technologinio proceso ir jo aptarnavimo įrangos modernizavimas, elektros variklių modernizavimas, jiems dažnio keitiklių įrengimas;

² Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2025 metų veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2025-06-23 įsakymu Nr. 1-162 „Dėl viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2024 metų veiklos plano patvirtinimo“, priemonė 2.2.1.4., „Vykdyti energijos sutaupymo susitarimų įgyvendinimo priežiūrą“.

- Nekilnojamo turto optimizavimas / atsisakymas;
- Temperatūros pastatuose sumažinimas keliais laipsniais (temperatūros reguliavimas);
- Įmonės darbuotojų švietimas ir konsultavimas energijos išteklių taupymo klausimais.

Pagrindiniai energijos sutaupymų vertinimo ypatumai, susiję su atsinaujinančių energijos išteklių technologijomis ir energijos apskaitos prietaisais apskaityta energija. Agentūra nepripažino tinkamais deklaruojamus energijos sutaupymus, kai galutinių vartotojų objektuose diegiamos atsinaujinančių energijos išteklių technologijos (saulės elektrinės), kurios gamina energiją vien tik galutinių vartotojų poreikiams, tačiau energijos sutaupymo dėl technologijų įdiegimo pas galutinį vartotoją nėra. Tokia energija pagal Aprašo 21.3 papunkčio reikalavimus nėra deklaruojama kaip „sutaupyta energija“.

Vadovaujantis Aprašo 21.2 papunkčiu, kai keičiama ar modernizuojama įranga ne galutinių vartotojų objektuose, o perdavimo, skirstymo tinkluose, transformatorių pastotėse, transformatorinėse, skirstymo punktuose, siurblinėse, matavimo ar reguliavimo stotyse ir pan., dėl kurių sumažėja technologinės energijos sąnaudos perdavimo ir (ar) skirstymo tinkle, tokia sutaupyta energija nėra deklaruojama Energetikos ministerijai pagal Aprašo reikalavimus.

Tuo atveju, kai Taupymo priemonės sutaupyta energijos kiekis apskaičiuojamas vadovaujantis energijos apskaita, skaitiklio rodmenimis, išmatuotas energijos kiekis sutaupytu pripažįstamas tik vieneriems metams.

DAŽNIAUSIAI PASITAIKANČIOS KLAIDOS / NETIKSLUMAI ĮMONIŲ TEIKIAMOSE METINĖSE ATASKAITOSE

Įmonių metinėse ataskaitose 2024 m. deklaruojant Taupymo priemones pastebėtos pagrindinės klaidos ir netikslumai susisteminti kartu su pasiūlymais bei pateikti *1 lentelėje*.

1 lentelė. Dažniausiai pasitaikančios klaidos Įmonių teikiamose 2024 m. metinėse ataskaitose bei pasiūlymai, kaip šias klaidas išspręsti

Klaidos / Netikslumai	Pasiūlymai
Sutaupyta energija viena bendra skaitine verte nurodoma visoms metinėje ataskaitoje deklaruojamoms Taupymo priemonėms.	Reikalinga skaičiuoti sutaupyta energijos kiekį kiekvienai Taupymo priemonei.
Nepateikiamos atskirų Taupymo priemonių energijos sutaupymų apskaičiavimo metodikos, metodikoje naudojamų reprezentatyvių prielaidų šaltiniai ir pan.	Reikalinga pateikti išsamią sutaupyta energijos apskaičiavimo metodiką, joje naudojamų duomenų ir prielaidų oficialius šaltinius kiekvienai metinėje ataskaitoje deklaruojamai Taupymo priemonei.
Nėra nurodyta kuriam laikotarpiui (metams, ar keliems mėnesiams) yra skaičiuojama Taupymo priemonės sutaupyta energija.	Metinėje ataskaitoje turi būti skaičiuojama metinė sutaupyta energija. Jeigu Įmonė apskaičiuoja ne metinį energijos sutaupymą, tai turi būti nurodyta ataskaitoje. Rekomenduojama teikiant informaciją pagal Aprašo priedus išskirti reikalingą pateikti informaciją į atskiras eilutes: • Sutaupyta energijos kiekis ataskaitiniais metais (kai priemonė įgyvendinta metų eigoje, sutaupymai

Klaidos / Netikslumai	Pasiūlymai
	bus apskaičiuojami ne pilniems metams, o laikotarpiui nuo priemonės įgyvendinimo pabaigos iki metų galo); • Metinis sutaupytos energijos kiekis.
Kai taupoma energija yra šiluma (patalpų šildymui), apskaičiuota pagal energijos apskaitos prietaisų parodymus, neatliekamas faktinių energijos sąnaudų normalizavimas.	Kai taupoma energijos rūšis yra šiluma, o šilumos sąnaudos vertinamos pagal energijos skaitiklio parodymus, būtina faktines energijos sąnaudas patalpų šildymui perskaičiuoti norminėms sąlygoms – šiam veiksmui atlikti galima pasinaudoti Faktinių sąnaudų normalizavimo skaičiuokle. Normalizavimas reikalingas, kadangi kiekvienais metais yra skirtingos klimatinės sąlygos (lauko oro temperatūra, vėjo greitis ir kt.), šildymui sunaudotos šilumos kiekis proporcingas šildymo sezono trukmei ir jo vidutinei lauko oro temperatūrai. Normalizavus faktines energijos sąnaudas, galime jas lyginti su kitų metų normalizuotomis energijos sąnaudomis.
Nepateikiamas Įmonės finansinis ir (ar) techninio pobūdžio indėlis į Taupymo priemonę.	Metinėje ataskaitoje turi būti aprašytas Įmonės finansinis ir (ar) techninio pobūdžio indėlis į Taupymo priemonę. O teikiant dokumentus detalesniam tikrinimui, Įmonės finansinis ar techninis indėlis turi būti pagrindžiamas dokumentais.
Įmonės vis dar pavėluoja teikti metines ataskaitas Agentūrai bei Energetikos ministerijai.	Įmonės metinę ataskaitą apie sutaupyta energiją Agentūrai ir Energetikos ministerijai turi teikti vieną kartą per metus iki kiekvienų metų kovo 1 d.
Užpildoma ne visa metinėje ataskaitoje prašoma pateikti informacija apie įgyvendintas Taupymo priemones.	Reikalinga pateikti išsamias metines ataskaitas, užpildant Aprašo 2, 3, 4 priedus. Siekiant supaprastinti ataskaitų rengimo procesą, Agentūra parengė metinių ataskaitų pildymo gaires.
Metinės ataskaitos laukelyje „Taupymo priemonės įgyvendinimo data“ nurodoma netiksli priemonės įgyvendinimo data, o paskutinė 2024 metų diena, t. y. 2024 m. gruodžio 31 d.	Reikalinga nurodyti tikslią Taupymo priemonės faktinio įgyvendinimo (kai pradeda veikti modernizuota įranga/įrenginiai arba jau atlikti veiksmai, kurie lemia energijos taupymą) datą formatu „metai-mėnuo-diena“. Tai neturėtų būti ataskaitinių metų paskutinė diena.
Nenurodomas galutinis vartotojas (jo Ekonomikos sektorius).	Reikalinga nurodyti galutinį vartotoją, pas kurį objekte taupoma energija. Taip pat reikalinga nurodyti ekonomikos sektorių, kuriame veikia šis vartotojas. Ekonomikos sektoriai: pramonės, transporto, paslaugų, namų ūkio ir pan. Reikalinga nurodyti ekonominės veiklos rūšį pagal EVRK 2 red.

Klaidos / Netikslumai	Pasiūlymai
Nenurodomas Taupymo priemonės įgyvendinimo adresas (pvz. nurodoma „45 pastatai“ arba „5 transporto priemonės“).	Reikalinga nurodyti visus Taupymo priemonių įgyvendinimo adresus (nekilnojamojo turto unikalius numerius): gatvę, pastato numerį, miestą. Įvardyti transporto priemonių markes, valstybinius numerius ir pan.
Nenurodytos Taupymo priemonių gyvavimo trukmės.	Įvesti Taupymo priemonės gyvavimo trukmę (metais). Energijos taupymo priemonių orientacines trukmes įmonė gali nurodyti vadovaudamasi Europos Komisijos <u>rekomendacijomis</u> , kurių vertės pagal priemonės rūšį pateikiamos VIII priedėlyje, atsižvelgiant į tikslinį sektorių: pastatai, paslaugos, transportas, pramonė.

TIKRINAMŲ ĮMONIŲ TAUPYMO PRIEMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ ĮVERTINIMAS

Agentūra kasmet atlieka ne mažiau kaip 20 procentų metinėse ataskaitose nurodytų Taupymo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų patikrinimą. Šiemet Agentūra patikrinimui atrinko Taupymo priemones, kurias įgyvendino 10 Įmonių: AB „Smiltynės perkėla“, VĮ Turto bankas, AB „Lietuvos paštas“, AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB Kretingos autobusų parkas, UAB „Jurbarko vandenys“, UAB „Šiaulių vandenys“, VĮ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ ir UAB „Kėdubusas“. Šioms Įmonėms išsiųsti raštai, kuriais paprašyta patikslinti metines ataskaitas bei pateikti Taupymo priemonių įgyvendinimo faktą pagrindžiančius dokumentus vadovaujantis Aprašo 11, 12 bei 22 punktais. Žemiau pateikiamas apibendrintas Įmonių sutaupyto energijos kiekio vertinimas.

AB „Smiltynės perkėla“

AB „Smiltynės perkėla“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo 2 Taupymo priemones, vienos iš priemonių veiklos yra organizacinio pobūdžio: „Pastato inžinerinių sistemų, jų įrangos išjungimas ir (ar) reguliavimas, ir (ar) kontrolė, darbuotojų nuotolinio darbo organizavimas įmonėje bei švietėjiškos veiklos, skatinančios įmonės darbuotojus taupiai vartoti energijos išteklius“. Įmonė metinėje ataskaitoje pateikia organizacinio pobūdžio priemonės sutaupytos energijos apskaičiavimo metodiką su skaičiuojamaisiais duomenimis. Sutaupytos energijos apskaičiavimo principas pasirinktas vadovaujantis Agentūros parengtomis „Energijos taupymo gairėmis viešajam, paslaugų ir pramonės sektoriams“. Šiose gairėse pateikiama, kad periodiškai edukuojant darbuotojus, vykdant mokymus apie energijos taupymo galimybes, energijos taupymo potencialas yra 5 proc. nuo energijos suvartojimo dėl atsakingesnio darbuotojų požiūrio į energijos vartojimą ir efektyvesnio energijos taupymo veiksmų įgyvendinimo. Metinis sutaupytos energijos kiekis yra 21,85 MWh siūlomas įskaityti tinkamu. Antroji Taupymo priemonė „Senų apšvietimo prietaisų (pvz., kaitrinių, liuminescencinių lempų) pakeitimas į modernius, energiją taupančius LED tipo šviestuvus“. Pagal AB „Smiltynės perkėla“ pateiktus apšvietimo modernizavimo projekto įgyvendinimą pagrindžiančius dokumentus, Agentūra patikslino metinį sutaupytos energijos kiekį į 0,516 MWh, kuris siūlomas įskaityti tinkamu. Sutaupytos energijos apskaičiavimo principas: senų šviestuvų

bendra galia (kW) * metinis veikimo laikas (h / metus) – naujų šviestuvų bendra galia (kW) * metinis veikimo laikas (h / metus) = sutaupyta energija (kWh). AB „Smiltynės perkėla“ Taupymo priemonėmis pasiektas metinis sutaupytos energijos kiekis 22,366 MWh 2024 metais siūlomas pripažinti tinkamu. 2024 metų taupymo planas (0,041 GWh), nustatytas susitarime, pasiektas 55 proc. apimtimi.

VĮ Turto bankas

VĮ Turto bankas, centralizuotai valdantis administracinės paskirties valstybės nekilnojamąjį turtą, 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo sutaupymus, gautus įgyvendinus 5 energijos Taupymo priemones. Energijos sutaupymas gautas įgyvendinus techninio ir organizacinio pobūdžio priemones. Įmonė, įgyvendindama priemonę „Liuminescencinių ir kaitrinių šviestuvų keitimas į efektyvius LED šviestuvus“, pakeitė 6 185 vnt. šviestuvų ir sutaupė 0,249 GWh elektros energijos. Taip pat 0,174 GWh elektros energijos sutaupė pakeitus 282 pasenusias neklasifikuotas kondicionavimo sistemas į efektyvesnes, A+ energijos efektyvumo klasę atitinkančias sistemas. Įmonė 2 šilumos punktuose pakeitė dujines katilines į centralizuotą šildymą ir sutaupė 0,06 GWh šilumos energijos. Taip pat įgyvendindama priemonę „Pastatų modernizavimas“ (modernizuoti 7 pastatai), sutaupė 2,36 GWh šilumos ir elektros energijos (apskaičiuota pagal energijos sąnaudų, reikalingų vienam kvadratiniam metrui per metus, prieš ir po modernizavimo skirtumą). Deklaruota, jog sutaupyta 2,649 GWh elektros ir 1,710 GWh šilumos energijos optimizavus 45 400 m² valdomo ploto. Nurodyta, kad 3 įgyvendintų Taupymo priemonių gyvavimo trukmė yra 5 metai, o pastatų modernizavimo priemonės – 20–30 metų. Bendras sutaupytos energijos kiekis apskaičiuotas palyginant 2024 m. ir 2023 m. energijos sąnaudas pastatuose, kuriuose buvo įgyvendinamos energijos taupymo priemonės.

VĮ Turto banko Taupymo priemonių metinis bendras sutaupytos energijos kiekis 7,319 GWh 2024 metais siūlomas pripažinti tinkamu, tačiau pagal susitarimą 2024 metų planas (10,218 GWh) yra nepasiektas, o jo išpildymas siekia 71,6 procentų.

UAB „Kėdibusas“

Įmonė UAB „Kėdibusas“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo sutaupymus, gautus įgyvendinus 1 energijos taupymo priemonę. Energijos sutaupymas gautas įgyvendinus techninio ir organizacinio pobūdžio priemonę. Įmonė įgyvendindama Taupymo priemonę pakeitė 2 neefektyvius, dyzelino kuro varomus autobusus į elektra varomus autobusus. Siūlomas pripažinti tinkamas 0,197 GWh kuro energijos sutaupymas. 2024 metų taupymo planas (0,188 GWh), nustatytas susitarime, neženkliai viršytas (1,04 karto).

UAB „Šiaulių vandenys“

UAB „Šiaulių vandenys“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo Taupymo priemonę „Įmonės veikloje naudojamų degalais varomų transporto priemonių pakeitimas į elektrines transporto priemones“. UAB „Šiaulių vandenys“ savo lėšomis įsigijo tris elektrines transporto priemones vietoje senų dyzelinu varomų transporto priemonių. Sutaupytos energijos apskaičiavimo principas: senos (dyzelinės) transporto priemonės metinė rida (km) * kuro sąnaudos (kWh / 100 km) – naujos (elektrinės) transporto priemonės metinė rida (km) * elektros sąnaudos (kWh / 100 km) = sutaupyta

energija (kWh). Metinis sutaupyta energijos kiekis yra 35,33 MWh 2024 metais siūlomas įskaityti tinkamu. 2024 metų taupymo planas (0,012 GWh), nustatytas susitarime, viršytas 3 kartus.

UAB Kretingos autobusų parkas

Uždaroji akcinė bendrovė Kretingos autobusų parkas įgyvendino vieną energijos Taupymo priemonę – transporto pravažiavimo pastato renovacija, kurios metu pastato energetinė klasė pagerinta nuo F iki B. Metinėje ataskaitoje deklaruotas sutaupyta energijos kiekis 2024 m. – 0,0685 GWh, kuris siūlomas pripažinti tinkamu. Sutaupyta energijos kiekis apskaičiuotas lyginant pastato energinio naudingumo sertifikatų duomenis prieš ir po atnaujinimo. Priemonės gyvavimo trukmė – 15 metų. Priemonė įgyvendinta pagal 2024 m. sausio 10 d. dvišalį susitarimą Nr. 8-3, kuriuo įmonė įsipareigojo iki 2030 m. pabaigos sutaupyti 0,4375 GWh, o 2024 metais sutaupyta kiekis sudaro 15,6 proc. įsipareigojimo iki 2030 m.

VĮ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ

VĮ Ignalinos atominė elektrinė 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo aštuonias Taupymo priemones: „Ventiliacijos sistemų optimizavimas“ (dvi priemonės), „131 past. darbuotojų skaičiaus mažinimas“, „LED šviestuvų įrengimas“, „Slėgio mažinimas vamzdynuose (2VF13D01, 2VF14D01)“, „Radiacinės saugos ežektoriaus darbo režimų keitimas“, „Radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekso tiekiamosios ir ištraukiamosios ventiliacijos sistemos modernizavimas“ ir „Nuotolinio darbo organizavimas“. Atlikus Taupymo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų patikrinimą, pateikti siūlymai dalies Taupymo priemonių deklaruoto sutaupyta energijos kiekio nepripažinti tinkamu daugiausia dėl nepateiktų dokumentų, pagrindžiančių įmonės indėlį įgyvendinant Taupymo priemones ir nepateiktų dokumentų, pagrindžiančių įdiegtų Taupymo priemonių sutaupyta energijos skaičiavimuose naudojamus dydžius – matuojamieji ir (ar) skaičiuojamieji duomenys.

Siūlomas pripažinti tinkamu Taupymo priemonės „Ventiliacijos sistemų optimizavimas“ (taupoma šilumos energija), deklaruotas sutaupyta energijos kiekis apskaičiuotas pagal energijos apskaitos prietaisų rodmenis, užtikrinant suvartoto energijos kiekio normalizavimą atsižvelgiant į išorės sąlygas, darančias poveikį energijos vartojimui. Agentūra patikslino metinėje ataskaitoje deklaruotą sutaupyta energijos kiekį: iš 10,437 GWh į 8,376 GWh, dėl galimai netikslių atlikto normalizavimo.

VĮ Ignalinos atominės elektrinės Taupymo priemone pasiektas metinis sutaupyta energijos kiekis (Agentūros apskaičiuotas) 8,376 GWh 2024 metais siūlomas pripažinti tinkamu. 2024 metų taupymo planas (2,2 GWh), nustatytas susitarime, viršytas beveik keturis kartus. VĮ Ignalinos atominė elektrinė dėl 2023 m. ir 2024 m. įdiegtų taupymo priemonių sutaupė 18,148 GWh, o tai sudaro 82,5 proc. 2030 metų tikslo – 22 GWh.

UAB „Jurbarko vandenys“

UAB „Jurbarko vandenys“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo 9 energijos Taupymo priemones. Visos jos yra techninio pobūdžio ir apima vidaus bei lauko apšvietimo sistemų

modernizavimą, įrangos keitimą ir atskirų elektros prietaisų išjungimą. Dauguma priemonių buvo įgyvendintos adresu Muitinės g. 1, Jurbarkas, viena – Barkūnų g. 10A, Jurbarkas.

Įgyvendintų priemonių aprašymai ir jų pagrindu apskaičiuotas metinis sutaupyto energijos kiekis yra pagrįsti pateiktais techniniais duomenimis, šviestuvų galia ir veikimo trukme bei vadovaujantis Agentūros parengtomis „Energijos taupymo gairėmis viešajam, paslaugų ir pramonės sektoriams“.

Taupymo priemonių sąrašė yra 5 priemonės – LED technologijos diegimas (LED lempų diegimas keičiant senus šviestuvus), taip pat 3 elektros prietaisų išjungimo priemonės ir rūbų džioviklos šildytuvo keitimo priemonė.

Bendras metinis energijos sutaupymas dėl visų UAB „Jurbarko vandenys“ įgyvendintų priemonių yra 30,58 MWh, kuris siūlomas pripažinti tinkamu.

AB „Lietuvos paštas“

AB „Lietuvos paštas“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo 2 Taupymo priemones. Viena iš jų yra organizacinio pobūdžio – dalies pastatų atsisakymas, kita techninio pobūdžio – šilumos punktų nuotolinio valdymo įrengimas dalyje įmonės valdomų pastatų.

Taupymo priemonė „Patalpų, valdomų nuosavybės teise, atsisakymas“ įgyvendinta atsisakant dalies patalpų įvairiuose Lietuvos miestuose. Įmonė pateikė atsisakytų pastatų sąrašą, unikalius numerius ir plotus. Metinėje ataskaitoje deklaruotas neigiamas sutaupyto energijos kiekis „- 54 MWh“, kuris reiškia energijos vartojimo padidėjimą. Taip pat, remiantis Tvarkos Aprašo 21.1.2. punktu, jei galutinis vartotojas nusprendžia dėl kitų nei taupymo priemonės diegimo priežasčių nebenaudoti tam tikro įrenginio arba nevykdyti tam tikros veiklos, kurios metu buvo vartojama energija, tuomet toks nesuvartotas energijos kiekis nėra skaičiuojamas kaip sutaupyta energija.

Taupymo priemonė „Šilumos punktų nuotolinio valdymo įrengimas“ yra techninio pobūdžio, įgyvendinta dalyje Įmonės objektų. Įdiegus šilumos punktų nuotolinį valdymą, Įmonė gali optimizuoti šildymą priklausomai nuo lauko oro temperatūros bei užtikrinti sąlygas, atitinkančias higienos normas. Metinėje ataskaitoje deklaruotas metinis sutaupyto energijos kiekis – 909 MWh, tačiau nebuvo pateikta dokumentuota informacija apie įdiegtos taupymo priemonės sutaupyta energiją (matuojamieji ir (ar) skaičiuojamieji duomenys, prielaidos, detali sutaupyto energijos skaičiavimo metodika, įskaitant tarpinius kintamuosius).

2024 m. AB „Lietuvos paštas“ deklaravo 2 Taupymo priemones, tačiau nei vienos iš jų energijos sutaupymas nėra siūlomas pripažinti tinkamu.

UAB „Šilutės šilumos tinklai“

UAB „Šilutės šilumos tinklai“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo vieną techninio pobūdžio energijos taupymo priemonę – „Termofikacinio tinklo siurblių (200 kW) pakeitimas į naujus siurblius (90 kW) su dažnio keitikliais (2 vnt.)“ katilinėje, esančioje adresu Verslo g. 12, Šilutė. Darbai ir įranga pagrįsti pateikta sąskaita faktūra bei montavimo darbų perdavimo – priėmimo aktu. Bendra investicijų suma – 95 223,00 Eur. Energijos sutaupymas apskaičiuotas naudojantis Agentūros tinklalapyje pateikta Elektros variklių keitimo skaičiuokle bei deklaruotas metinis sutaupyto energijos kiekis – 18,8 MWh.

Vadovaujantis Aprašo 21.2 punktu, kai taupymas pasiekiamas ne galutinių vartotojų objektuose, o perdavimo ar skirstymo tinkle (tokiu atveju – termofikacinio tinklo siurblinėse), toks energijos kiekis negali būti laikomas tinkamu deklaruoti pagal Aprašo reikalavimus. Atsižvelgiant į Aprašo nuostatas, UAB „Šilutės šilumos tinklai“ deklaruotas 18,8 MWh energijos sutaupymas nėra siūlomas pripažinti tinkamu.

AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“

AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ 2024 m. metinėje ataskaitoje deklaravo vieną energijos Taupymo priemonę: „Elektros vartojimo optimizavimas“, kurią sudarė apšvietimo modernizavimas keičiant esamus šviestuvus į LED tipo šviestuvus.

AB „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija“ pateikė dokumentus raštu, taip pat papildomą informaciją el. paštu apie Taupymo priemonės įgyvendinimo išlaidas, tačiau energijos sutaupymo apskaičiavimo metodika, detalūs skaičiuojamieji duomenys ir dokumentai, pagrindžiantys sutaupyto energijos kiekio apskaičiavimą nebuvo pateikti. Pagal pateiktus duomenis finansinės investicijos siekė 700 Eur, o Taupymo priemonės įgyvendinimas buvo vykdomas pačios įmonės darbuotojų jėgomis (darbo valandos).

Deklaruotas metinis sutaupyto energijos kiekis yra 20,0 MWh, tačiau energijos sutaupymas nėra siūlomas pripažinti tinkamu, dėl nepateiktos apskaičiavimo metodikos, skaičiuojamųjų duomenų bei dokumentų, patvirtinančių priemonės įgyvendinimą bei jos užbaigimą.

ĮMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ REZULTATAI

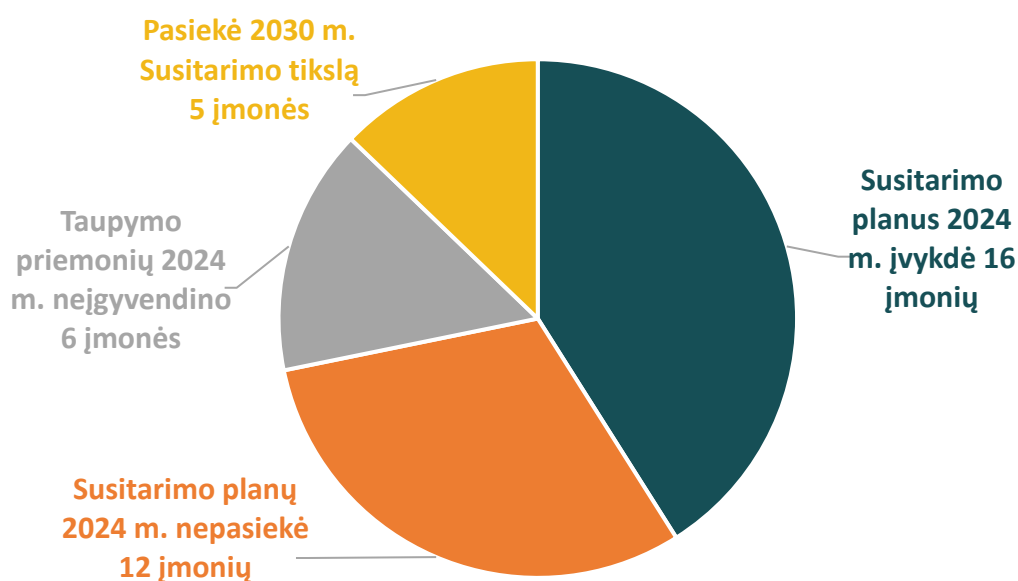
Apibendrinta informacija apie 34 Įmonių veiklą 2024 m. įgyvendinant susitarimus pateikiama 2 lentelėje.

2 lentelė. Įmonių susitarimų Taupymo priemonių įgyvendinimo 2024 metais suvestiniai rezultatai

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Įmonė</i>	<i>Ekonomikos sektorius</i>	<i>Susitarimo planas 2024 metams, GWh</i>	<i>Įmonės deklaruotas energijos sutaupymas 2024 m., GWh</i>	<i>Siūlomas užskaityti energijos sutaupymas dėl 2024 m. įgyvendintų Taupymo priemonių, GWh</i>
1.	AB "Ignitis grupė", AB "Energijos skirstymo operatorius"	Visi sektoriai	70,3	429,197	414,294
2.	LITGRID AB	Pramonė	0,0	Taupymo priemonių neįgyvendino	
3.	AB Vilniaus šilumos tinklai	Pramonė	0,43	0,0000355	0,0000355
4.	AB "Lietuvos geležinkeliai"	Paslaugos	2,62	6,052	6,052
5.	AB "SMILTYNĖS PERKĖLA"	Transportas	0,041	0,061	0,022
6.	AB "Jonavos grūdai"	Transportas	0,035	0,052	0,052
7.	AB "Kelių priežiūra"	Paslaugos	0,2253	0,049	0,049
8.	AB "KN Energies"	Transportas	1,32	1,220	1,220
9.	VĮ Turto bankas	Paslaugos	10,218	7,319	7,319
10.	AB "VIAMATIKA"	Paslaugos	0,032	0,161	0,161
11.	AB "Via Lietuva"	Paslaugos	1,5	Taupymo priemonių neįgyvendino	
12.	AB Lietuvos paštas	Transportas	0,323	0,855	0,000
13.	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Paslaugos	0,7	0,260	0,260
14.	UAB Lietuvos parodų ir kongresų centras "Litexpo"	Paslaugos	0,02612	Taupymo priemonių neįgyvendino	
15.	VĮ Valstybinių miškų urėdija	Žemės ūkis, Žvejyba	1,7	1,628	1,628
16.	AB "Oro navigacija"	Transportas	0,263	0,033	0,033
17.	AB "Regitra"	Paslaugos	0,0331	0,104	0,104
18.	UAB "TOKSIKA"	Pramonė	0,2	1,979	1,026
19.	UAB "Lietuvos žirgynas"	Žemės ūkis, Žvejyba	0,004416	0,020	0,020
20.	UAB "Pieno tyrimai"	Paslaugos	0,068995	Taupymo priemonių neįgyvendino	
21.	UAB "Genetiniai ištekliai"	Žemės ūkis, Žvejyba	0,00065	Taupymo priemonių neįgyvendino	
22.	AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija	Transportas	0,015	0,02	0,000
23.	VĮ IGNALINOS ATOMINĖ ELEKTRINĖ	Pramonė	2,2	13,707	8,376
24.	AB Lietuvos oro uostai	Transportas	0,25	0,251	0,251
25.	VĮ Registrų centras	Paslaugos	0,048908	0,366	0,366
26.	VĮ Žemės ūkio duomenų centras	Paslaugos	0,0252	0,013	0,013
27.	UAB "BUSTURAS"	Transportas	0,14795	0,150	0,150

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Įmonė</i>	<i>Ekonomikos sektorius</i>	<i>Susitarimo planas 2024 metams, GWh</i>	<i>Įmonės deklaruotas energijos sutaupymas 2024 m., GWh</i>	<i>Siūlomas užskaityti energijos sutaupymas dėl 2024 m. įgyvendintų Taupymo priemonių, GWh</i>
28.	UAB "Jurbarko vandenys"	Pramonė	0,035	0,031	0,031
29.	UAB "Kėdibusas"	Transportas	0,188	0,197	0,197
30.	UAB "Šiaulių vandenys"	Pramonė	0,012	0,035	0,035
31.	UAB "Šiaulių šviesa"	Statyba	0,0082	0,014	0,014
32.	UAB "Šilutės šilumos tinklai"	Pramonė	0,0327	0,0188	0,000
33.	UAB Kretingos autobusų parkas	Transportas	0,0625	0,068	0,068
34.	AB "Amber Grid"	Transportas	0,0	<i>Taupymo priemonių neįgyvendino</i>	
Suma			93,066	463,861	441,743

Įmonės, 2024 m. įgyvendinusios Taupymo priemones, bendrai sutaupė 441,74 GWh energijos, t. y. kelis kartus daugiau nei iš viso buvo suplanuota susitarimuose 2024 metams. Įmonių tikslų / planų siekimo 2024 m. pasiskirstymas (vnt.) pateiktas 1 pav.

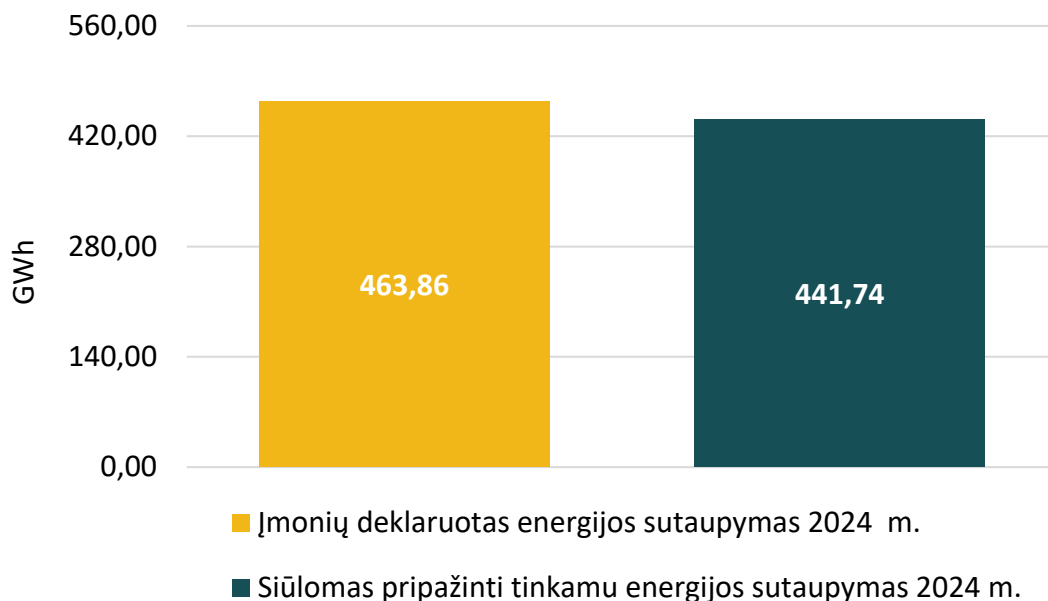

1 pav. Įmonių (vnt.) pasiskirstymas pagal 2024 m. susitarimų tikslų / planų siekimą

5 Įmonės pasiekė susitarimuose nustatytus tikslus 2030 metams. 16 įmonių pasiekė susitarimų energijos taupymo grafikuose numatytus 2024 m. planus, o kai kurios netgi juos viršijo 2 ar daugiau kartų. Planų neįgyvendinusios Įmonės (12 įmonių) turėtų peržiūrėti savo finansines, technines galimybes ir žmogiškuosius resursus bei sparčiau, didesne apimtimi, vykdyti energijos taupymo veiklas. 6 Įmonės informavo, kad 2024 Taupymo priemonių neįgyvendino.

2024 m. siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai siekia 441,74 GWh, tuo tarpu Įmonių metinėse ataskaitose deklaruoti energijos sutaupymai 463,87 GWh. Atotrūkis tarp deklaruotų

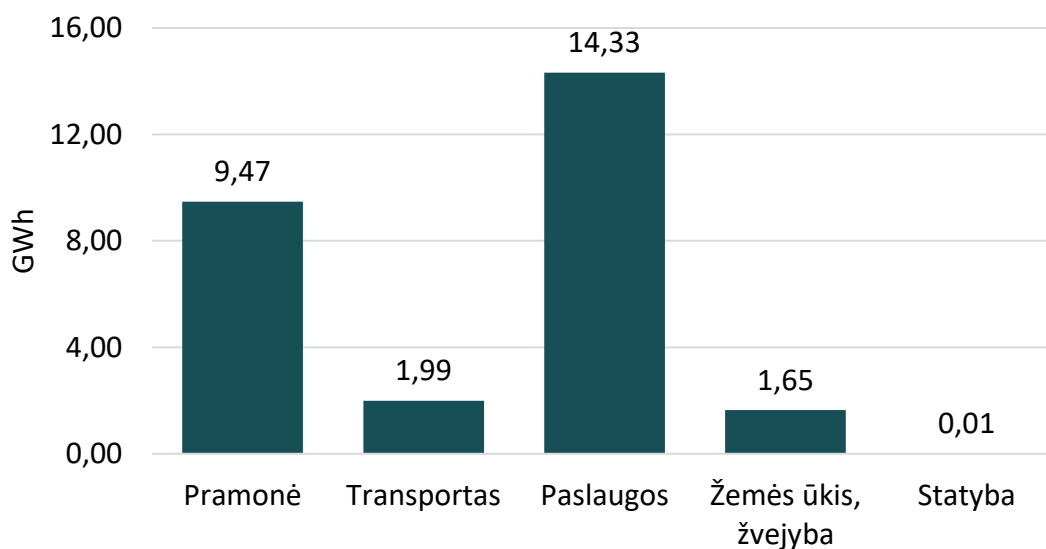
ir siūlomų pripažinti tinkamais energijos sutaupymų yra 22,12 GWh arba 4,77 proc. 2024 m. deklaruotų ir siūlomų pripažinti tinkamais energijos sutaupymų dydžiai pavaizduoti 2 pav.

2 pav. Deklaruoti ir siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai

Skirtumą tarp Įmonių deklaruotų ir Agentūros siūlomų pripažinti tinkamais energijos sutaupymų lėmė Agentūros atliktos Įmonių Taupymo priemonių metinių ataskaitų peržiūros metu nustatyti sutaupyto energijos kiekio skaičiavimo netikslumai ir Taupymo priemonių įgyvendinimo faktą pagrindžiančių dokumentų bei sutaupytos energijos skaičiuojamųjų duomenų šaltinių patikrinimo trūkumas. Šie trūkumai nustatyti Agentūrai atlikus per praėjusius kalendorinius metus įdiegtų ir Įmonių deklaruotų Taupymo priemonių dokumentų patikrinimą.

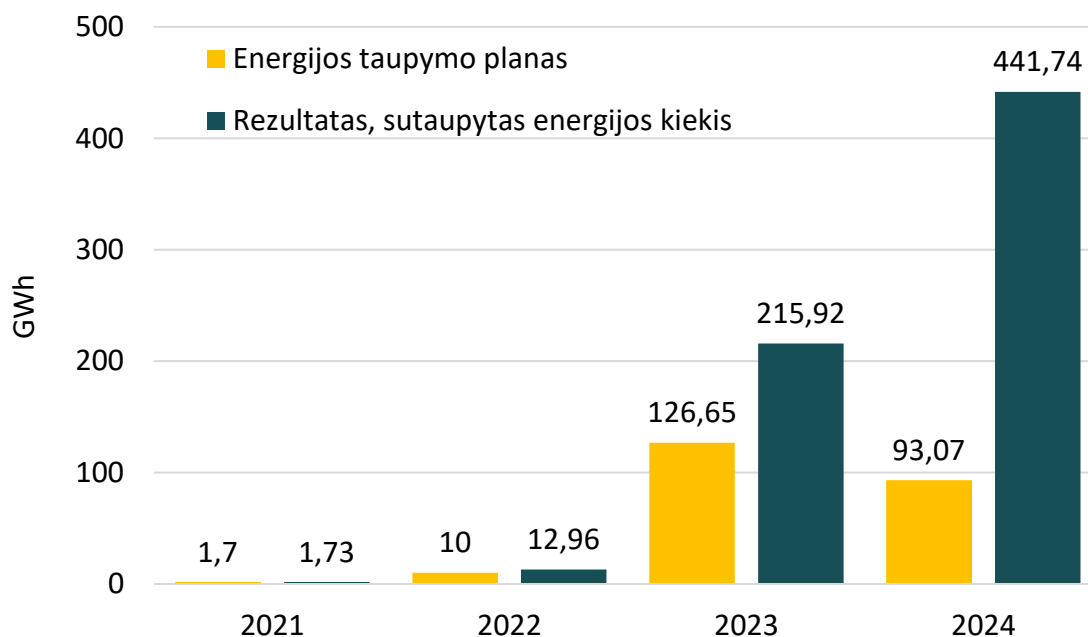
3 paveiksle pateikiamas 2024 m. Įmonių sutaupytos energijos (GWh) pasiskirstymas pagal ekonomikos sektorius.

3 pav. 2024 m. Įmonių sutaupytos energijos (GWh) pasiskirstymas pagal ekonomikos sektorius

Didžiausi energijos sutaupymai buvo pasiekti paslaugų ir pramonės sektoriuose, o statybos sektoriuje rezultatas yra nežymus, jame veikia tik viena iš 34 Įmonių. Į grafiką neįtrauktas AB „Energijos skirstymo operatoriaus“ pasiektas energijos sutaupymas – 413,91 GWh, nes Įmonė diegdama išmaniają energijos apskaitą tiek privatiems, tiek verslo klientams susitarimą vykdo įvairiuose ekonomikos sektoriuose.

Siekiant įvertinti visų susitarimų įgyvendinimo progresą nuo 2021 m., 4 paveiksle pateikiamas Įmonių atskirais metais suplanuotas ir pasiektas rezultatas – sutaupyta energijos kiekis (GWh).

4 pav. Įmonių sutaupyta energijos kiekis (GWh) 2021 – 2024 metais.

2021 m. 2 Įmonės sutaupė 1,73 GWh energijos, 2022 m. 3 Įmonės sutaupė 12,96 GWh energijos, 2023 m. 25 Įmonės sutaupė 215,92 GWh energijos, o 2024 m. 25 Įmonės sutaupė 441,74 GWh. Vyrauja tendencija, kad bendri Įmonių energijos sutaupymo tikslai yra pasiekiami ir viršijami, tačiau įvertinus atskirų Įmonių pasiekimus, 2024 metais planuotus sutaupyti energijos kiekius įgyvendino apie pusė įmonių, kai 2023 metais tik trečdalis. Kitoms Įmonėms rekomenduojama sklandžiau planuoti finansinius bei techninius bei žmogiškuosius išteklius Taupymo priemonių įgyvendinimui.

IŠVADOS

1. Įmonių, sudariusių susitarimus 2022 m. pab. – 2023 m, tiek pirmiesiems, tiek antriesiems susitarimo įgyvendinimo metams deklaruojamų Taupymo priemonių metinės ataskaitos užpildytos su trūkumais, nepateikiant visos būtinos informacijos. Siekiant palengvinti metinių ataskaitų pildymą, Agentūra rekomenduoja naudotis parengtomis metinių ataskaitų pildymo gairėmis, kuriose pateikiami pildymo žingsniai ir Taupymo priemonių pavyzdžiai. Visi Įmonių atlikti skaičiavimai, prielaidos ir duomenys (naudojamos skaičiavimuose) turi būti aprašomi bei nurodomi naudojamų duomenų ir prielaidų oficialūs šaltiniai.
2. 2023 m. Įmonės, siekdamos susitarimuose numatytų tikslų, dažniausiai įgyvendino šias Taupymo priemones: patalpų apšvietimo modernizavimas; pastato inžinerinių sistemų modernizavimas, automatizavimas, jų darbo režimų optimizavimas, automobilių parko atnaujinimas; nekilnojamojo turto optimizavimas / atsisakymas. Taip pat buvo įgyvendinami Įmonių veikloje naudojamų technologinių įrenginių modernizavimo, jų darbo optimizavimo veiksmai, tačiau jų įgyvendinta mažiau.
3. Didžiausi energijos sutaupymai (93,7 proc. nuo bendro Įmonių sutaupomo kiekio) pasiekti įgyvendinant Taupymo priemonę „Išmaniosios energijos apskaitos sistemos diegimas“, nes ši priemonė įgyvendinama didele apimtimi visoje Lietuvoje.
4. 2024 metais Įmonių susitarimams įgyvendinti deklaruotas Taupymo priemones Agentūra patikrino 35 proc. apimtimi t. y. 31 Taupymo priemonę iš 88.
5. 2024 m. siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai siekia 441,74 GWh, t.y. 22,12 GWh arba 4,77 proc. mažiau nei Įmonės deklaravo metinėse ataskaitose. Šis skirtumas identifikuotas po Agentūros atlikto patikrinimo, nustačius energijos sutaupymo skaičiavimo netikslumus ir (ar) skaičiavimus pagrindžiančios informacijos trūkumą.
6. Įmonės, atsiskaitančios už 2024 metais įgyvendintas Taupymo priemones, bendrai sutaupė 441,74 GWh energijos (2 kartus daugiau nei 2023 m.), tačiau ne visos pasiekė savo susitarimuose numatytus metinius planus. Įmonėms, atsiliekančioms nuo metinių planų, rekomenduojame ieškoti galimybių sparčiau ir (ar) didesne apimtimi įgyvendinti energijos taupymo veiklas ateityje.
7. Dažniausiai Įmonės Taupymo priemones įgyvendino savo veikloje, o didžiausi energijos sutaupymai pasiekti paslaugų ir pramonės sektoriuose.
8. Iš 34 Įmonių, turėjusių 2024 m. įgyvendinti sudarytus susitarimus, planą 2024 metams pasiekė 16 (pusė Įmonių), o kai kurios Įmonės jį viršijo 2 ir daugiau kartų. 6 Įmonės informavo, kad 2024 m. Taupymo priemonių neįgyvendino (iš jų 2 Įmonės nebuvo suplanavusios Taupymo priemonių).
9. 5 Įmonės jau yra pasiekusios savo 2030 metų tikslus: AB „KN Energies“, AB „Viamatika“, AB „Lietuvos paštas“, UAB „Genetiniai ištekliai“ ir VĮ „Registru centras“. Įmonėms, turinčioms energijos taupymo potencialo, rekomenduojame pasirašyti naujus Energijos sutaupymo susitarimus su Energetikos ministerija.
10. Pagal sudarytus energijos sutaupymo susitarimus bendras suminis sutaupyta energijos kiekis iki 2030 m. siektų 3,53 TWh. Pažymėtina, kad trūksta 0,22 TWh iki Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatyto 3,75 TWh tikslo. Atsižvelgiant į tai, kad Energetikos ministerija su savivaldybių įmonėmis nuo 2025 m. spalio mėnesio turės sudaryti energijos susitarimus – NEKSVP tikslas turėtų būti pasiektas.

Agentūra rekomenduoja Energetikos ministerijai pasirašant naujus susitarimus užtikrinti, kad būtų suplanuotos priemonės, kurias įgyvendinus papildomai būtų sutaupyta ne mažiau, kaip 0,22 TWh ir pasiektas NEKSVP nustatytas tikslas – 3,75 TWh. Rekomenduojama orientuotis į technines taupymo priemones (pvz.: pastato inžinerinių sistemų modernizavimas pastate, elektros variklių keitimas ir pan.), kurios generuoja ilgalaikius energijos sutaupymus.